

کاهش اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن در شبکه های توزیع

سید حسین حسینیان
دانشگاه صنعتی امیرکبیر

ساسان گرجانی
دانشگاه صنعتی امیرکبیر

کلمات کلیدی: کیفیت توان، بانکهای خازنی، برقرگیر، کلیدزنی همزمان، فیلتر

خلاصه:

در این مقاله تاثیر عملکرد بانکهای خازنی بر روی ولتاژ شبکه بررسی می گردد. این بررسی شامل مطالعه حالت گذرای ناشی از کلیدزنی بانکهای خازنی می باشد. به کمک این مطالعه تاثیر نامطلوب کلیدزنی بانک های خازنی بر تجهیزات الکترونیکی مورد بررسی قرار می گیرد و سه راه حل برای این مشکل ارائه می گردد.

۱- مقدمه:

مطالعه مسائل کیفیت توان در سالهای اخیر به دلیل گسترش استفاده از تجهیزات الکترونیکی حساس، به موضوع مهمی در صنعت برق تبدیل شده است. در سالهای گذشته اغتشاشات، قطعی های کوتاه مدت در ولتاژ، و سایر مسائل کیفیت توان در مقایسه با سالهای اخیر، که از تجهیزات حساس به ولتاژ استفاده فراوانی می شود اهمیت چندانی نداشت. امروزه به دلیل

استفاده گسترده از وسایل الکترونیکی، هر حادثه ای در شبکه قدرت ممکن است باعث بروز قطعی در یک تجهیز حساس و از کار افتادن یک سیستم صنعتی و در نتیجه بروز خسارات فراوانی گردد [۷]. آمار نشان می دهد میزان بارهای الکترونیکی از ۲۰٪ (در سال ۱۹۸۵) به ۵۰٪ تا ۶۰٪ (در سال ۲۰۰۰) افزایش داشته اند. این افزایش اهمیت بهبود کیفیت توان ارائه شده به مصرف کننده را نشان می دهد [۲].

برای بهبود کیفیت توان، باید منابع مربوط به اغتشاشات را شناخت تا بتوان آنها را کنترل کرد.

عواملی که می توانند بر روی کیفیت توان تاثیر بگذارند عبارتند از [۴]

- ۱) برقدار کردن بانکهای خازنی
- ۲) راه اندازی موتورهای الکتریکی
- ۳) برقدار کردن ترانسفورماتور
- ۴) برقدار کردن خط
- ۵) عملکرد مبدل ها
- ۶) اتصال کوتاه مستقیم

۷) اتصال کوتاه با مقاومت جرقه

۸) رفع خطا

۹) پدیده فرورزونانس

امروزه بانکهای خازنی در شبکه های قدرت دارای استفاده فراوانی هستند و برای جبران سازی توان راکتیو، بهبود ولتاژ سیستم و همچنین آزاد سازی ظرفیت خطوط و ترانسفورماتور ها بهترین راه حل می باشند. عمده مسائل کیفیت توان ناشی از بکار گیری خازن به گذراهای پدید آمده از کلیدزنی خازن مربوط می شود [۳].

۲- کلیدزنی خازن:

ورود و خروج بانکهای خازنی از متداولترین کارهایی است که روزانه در سیستم های قدرت انجام می شود. این عمل باعث بروز گذراهایی در ولتاژ و جریان سیستم قدرت می شود. در لحظه کلیدزنی، به دلیل اینکه ولتاژ خازن نمی تواند بصورت آنی تغییر کند یک تغییر سریع در ولتاژ باس رخ می دهد که میزان تغییر به شارژ اولیه خازن بستگی دارد. این تغییر ولتاژ پس از چند نوسان رفع می گردد [۶]. کلیدزنی خازن را می توان به دو دسته تقسیم کرد: [۲]

۱- کلیدزنی معمولی بانکهای خازنی

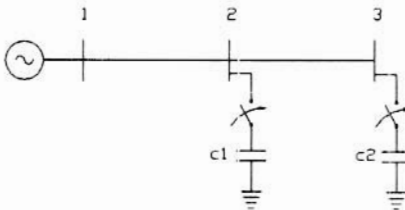
۲- کلیدزنی بانکهای خازنی پشت به پشت (Back to Back)

۲-۱- کلیدزنی معمولی بانکهای خازنی

در این نوع کلیدزنی هیچ بانک خازنی برق دار در نزدیکی بانک خازنی که باید کلیدزنی شود وجود ندارد. در شکل (۱) یک شبکه نمونه نشان داده شده است که شکل موج ولتاژ در باس ۲ به هنگام کلیدزنی خازن C_1 شبیه سازی شده است. نتایج شبیه سازی در شکل (۲) آورده شده است. اطلاعات شبکه نیز در جدول (۱) وجود دارد. شبیه سازی فوق و بقیه

شبیه سازی های این مقاله با نرم افزار EMTP انجام گرفته است.

همانطور که از شکل (۲) مشخص است میزان اضافه ولتاژ در این شبکه در باس ۲ از ۱/۴ پریونیت تجاوز نمی کند.

شکل (۱)- شبکه نمونه

همچنین در این نوع کلیدزنی پله ولتاژ از صفر عبور نمی کند و یابا عبارت دیگر پلاریته ولتاژ در لحظه کلیدزنی تغییر نمی کند [۲].

جدول (۱)- اطلاعات شبکه شکل (۱)

مشخصات خط:

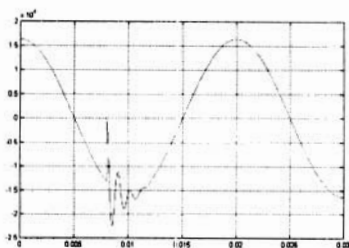
شماره خط	۱	۲
شماره باس	۱	۲
شماره باس	۲	۳
$R_x (\Omega)$	۰/۷۱۱	۰/۷۱۱
$L_x (mH)$	۱۱/۸۵۷	۱۱/۸۵۷
$R_0 (\Omega)$	۰/۵۵	۰/۵۵
$L_0 (mH)$	۸/۹۸	۸/۹۸
$Z_c (\Omega)$	۲۰۰	نسبتا بزرگ

مشخصات خازن:

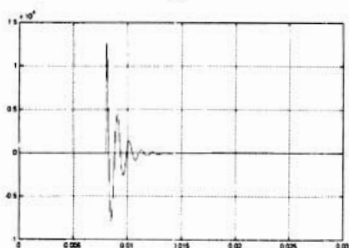
	C_1	C_2
$C (\mu F)$	۲/۵۱	۲/۵۱

مشخصات منبع:

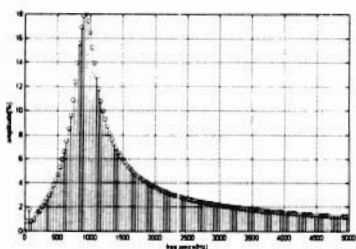
$V_{L-L} (v)$	۲۰۰۰۰
(f)Hz	۵۰

(a)

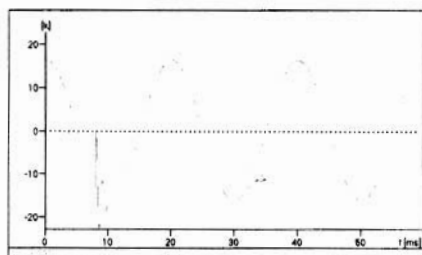
(b)

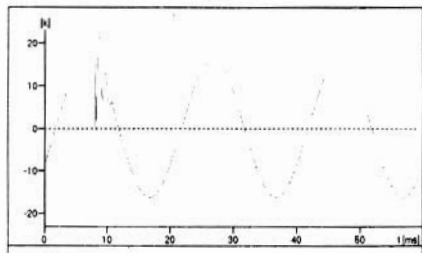
(c)

شکل (۳)- شکل موج ولتاژ ناشی از کلیدزنی خازن b- شکل موج بدست آمده از جدا کردن فرکانس اصلی شبکه از شکل موج c- تبدیل فوریه شکل موج قسمت (b) که بیانگر فرکانس نوسانات می باشد

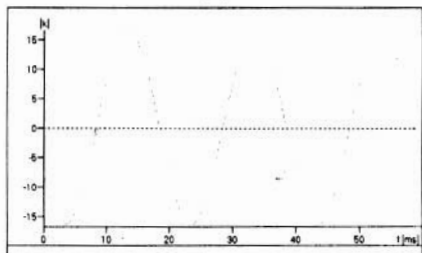
۲-۲- برقدار کردن بانکهای خازنی پشت به پشت: برقدار کردن پشت به پشت بانکهای خازنی زمانی اتفاق می افتد که یک بانک خازنی در نزدیکی یک بانک خازنی دیگر که برقدار است کلیدزنی شود. شکل موج ولتاژ باس ۳ که ناشی از این نوع برقدار کردن خازن می باشد در شکل (۴) نشان داده است که در آن خازن C_2 پس از بسته شدن خازن C_1 بسته میشود. از

(a)

(b)

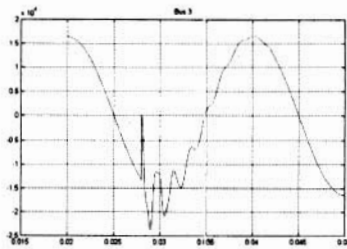

(c)

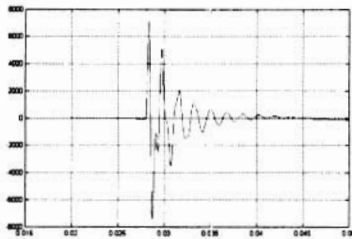
شکل (۲)- شکل موج ولتاژ ناشی از برقدار کردن معمولی خازن a- فاز A، b- فاز B، c- فاز C در شبکه شکل (۱)

برای بدست آوردن فرکانس نوسانات ناشی از کلیدزنی خازن، لازم است که شکل موج اغتشاش ناشی از کلیدزنی خازن از شکل موج اصلی ولتاژ جدا شود. با توجه به تبدیل فوریه سریع سیگنال که در شکل (۳) نشان داده شده فرکانس غالب نوسان در این نوع کلیدزنی ۹۳۰ هرتز است.

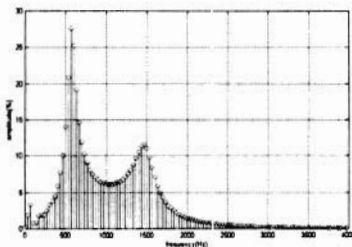
اصلی ولتاژ جدا شده و از آن تبدیل فوریه سریع گرفته شده است. همانطور که از شکل (۵) مشخص است فرکانس غالب این نوع کلیدزنی بدلیل اینکه یک خازن برقدار دیگر در شبکه وجود دارد با فرکانس نوسانات نوع اول کلیدزنی خازن متفاوت است.

(a)

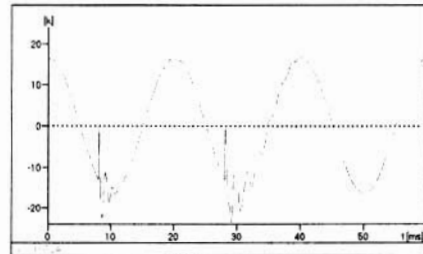
(b)

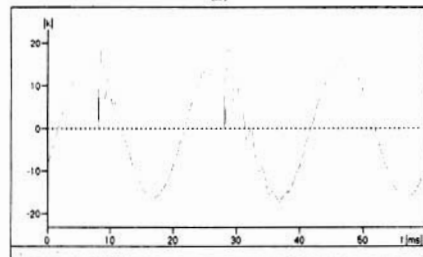
(c)

شکل (۵)-a- شکل موج ولتاژ باس ۳ ناشی از برقدار کردن خازن متصل در باس ۳ در حالیکه خازن C_1 برقدار است. b- شکل موج بدست آمده از جدا کردن فرکانس اصلی شبکه از شکل موج (a)- تبدیل فوریه شکل موج قسمت (b) که بیانگر فرکانس نوسانات می باشد

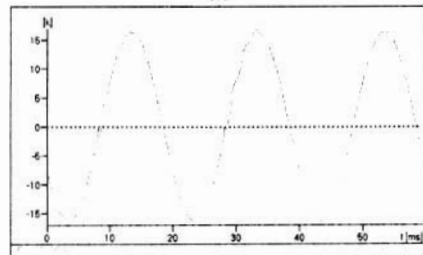
این شکل مشخص است میزان اضافه ولتاژ در این نوع کلیدزنی از ۱/۵ پر یونیت تجاوز نمی کند. همچنین شکل موج ولتاژ به هنگام کلیدزنی خازن تغییر پلاریته نمی دهد (با فرض اینکه شارژ اولیه خازن صفر باشد). [۲]

(a)

(b)

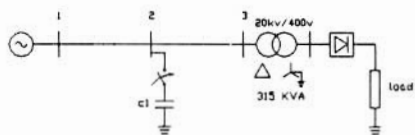

(c)

شکل (۶)- شکل موج ولتاژ باس ۳ ناشی از برقدار کردن خازن متصل در باس ۳ در حالیکه خازن C_1 برقدار است. a- خازن A. b- خازن B. c- خازن C در شبکه شکل (۱)

برای استخراج فرکانس نوسانات در این نوع کلیدزنی نیز شکل موج اغتشاش از شکل موج

سه روش بالا بر روی اضافه ولتاژهای بوجود آمده در ولتاژ هر مصرف کننده به هنگام کلیدزنی خازن نشان داده شده است. این شبکه در شکل (۶) آورده شده است.

شکل (۶) - شبکه توزیع نمونه برای بررسی اثرات ناشی از کلیدزنی خازن بر ولتاژ مصرف کننده

بدلیل اینکه یکسوساز تمام موج تکفاز در اغلب لوازم الکترونیکی استفاده می شود این یکسوساز با یک بار RL به عنوان بار نمونه اول انتخاب شده است. همچنین یکسوساز تمام موج سه فاز نیز بدلیل اینکه برای تغذیه اینورتر های کنترل کننده دور موتور که امروزه در صنعت کاربردهای فراوانی دارند استفاده می شود به عنوان بار نمونه دوم انتخاب شده است. مشخصات این دو نوع بار و ترانسفور ماتور کاهنده در جدول (۲) آورده شده است.

جدول (۲) - مشخصات بار و ترانسفور ماتور در شبکه شکل (۶)

مشخصات بار

	۱	۲
نوع بار	یکسوساز دودی تکفاز	یکسوساز دودی سه فاز تمام موج
(Ω) مقاومت بار	۲۰	۵۰
(mH) اندوکتانس بار	۷۰	۶۰
(μF) خازن موازی با بار	۲۰۰۰	۲۰۰
(Ω) مقاومت استایر دیود	۱	۱
(μF) خازن استایر دیود	۳۳	۳۳

۳- اثرات کلیدزنی خازن بر روی مصرف کننده ها

گذراهای ناشی از کلیدزنی خازن معمولاً در طرف تولید کننده اهمیت چندانی ندارد اما همانطور که در شکلهای (۳) و (۵) نشان داده شد بدلیل پائین بودن فرکانس، این اضافه ولتاژهای گذرا از ترانسفورماتور کاهنده به طرف مصرف کننده منتقل می شوند و ممکن است بصورت ولتاژهایی بادامنه بزرگ در طرف مصرف کننده ظاهر شوند.

این اضافه ولتاژهای گذرا می توانند باعث ایجاد قطعی (بسته به دامنه اضافه ولتاژ) در مصرف کنندگانی شوند که از عناصر الکترونیک قدرت و کنترل کننده های دور موتور استفاده می کنند. این مشکل از تغییر ولتاژ باس dc که اینورتر مربوطه از آن تغذیه می شود ناشی می گردد. زمانی که ولتاژ باس dc از میزان معینی بالاتر رود وسیله حفاظتی باعث قطع شدن موتور می گردد [۳].

۴- راههای کاهش اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن :

همانطور که نشان داده شد برقرار کردن خازن ها باعث بروز اضافه ولتاژهایی در شبکه می گردد که در ذیل سه روش برای کاهش این اضافه ولتاژها اشاره و بررسی می گردد. این سه روش عبارتند از:

۱- استفاده از برقیگیر

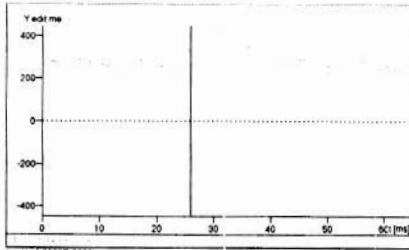
۲- استفاده از کلیدزنی همزمان بانکهای خازنی

۳- استفاده از فیلتر به جای خازن جبران ساز

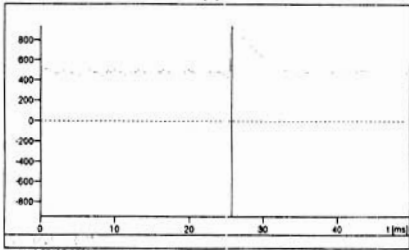
برای بررسی هر کدام از روشهای فوق از شبکه نمونه شکل (۱) استفاده شده است. به این شبکه یک ترانسفورماتور ۲۰kV/۴۰۰۷ اضافه شده است و دو نوع بار بصورت مجزا به خروجی این ترانسفور ماتور متصل و اثرات کلیدزنی خازن بر روی آنها و همچنین تأثیر هر کدام از

مشخصات ترانسفورماتور

قدرت ترانسفورماتور	۳۱۰KVA
امپدانس اتصال کوتاه	٪۴
$\cos \phi_{SC}$	۰/۴
اتصال سیم پیچ ها در طرف ۲۰kV	مثلث
اتصال سیم پیچ ها در طرف ۱۰۰V	ستاره مستقیم زمین شده

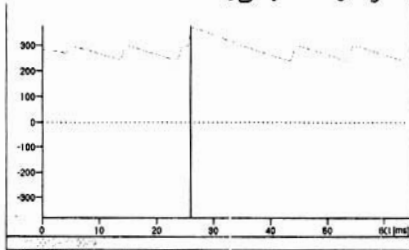
(a)

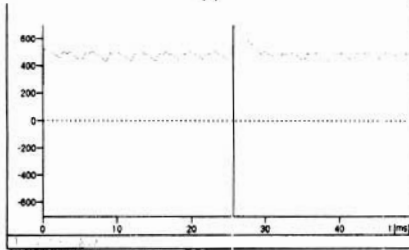
(b)

شکل (۸)-(a) ولتاژ در سر بار در یکسوساز تکفاز
(b) ولتاژ دوسر بار در یکسوساز سه فاز

پس از نصب برقگیرها این اضافه ولتاژ به $1/36$ پریونیت در یکسوساز تکفاز و $1/46$ پریونیت در یکسوساز سه فاز می‌رسد.

(a)

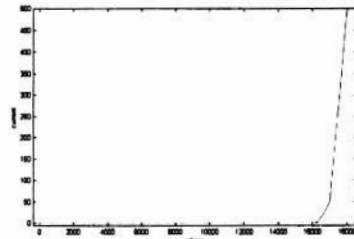

(b)

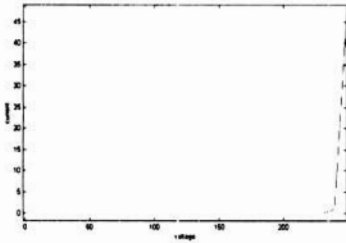
شکل (۹)-(a) ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز پس از نصب برقگیر
در بار (b)، ولتاژ دوسر بار در یکسوساز سه فاز پس از نصب برقگیر در بار ۲

۴-۱- استفاده از برقگیر: [۱]

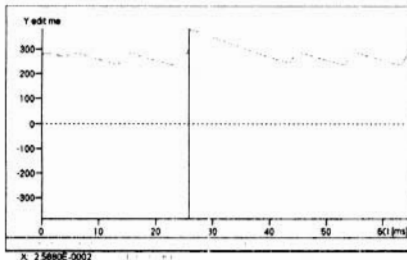
۴-۱-۱- برای کاهش اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن در باس مربوط به خازن (باس ۲) برقگیر قرار می‌دهیم. برای نشان دادن اثر برقگیر بر روی ولتاژ بار در یکسوسازهای تکفاز و سه فاز تمام پل اشاره شده در جدول (۲)، یک برقگیر سه فاز با منحنی مشخصه شکل (۷) در باس ۲ نصب شده و نتایج شبیه‌سازی در شکل (۹) نشان داده شده است. همچنین در شکل (۸) ولتاژ دو سر بار در هر دو نوع یکسوساز بدون اعمال هیچکدام از روشهای فوق آورده شده است. همانطور که از این شکل مشخص است میزان اضافه ولتاژ بوجود آمده از کلیدزنی خازن در باس ۲ در یکسوساز تکفاز تقریباً $1/62$ پریونیت و در یکسوساز سه فاز تقریباً $1/97$ پریونیت است.

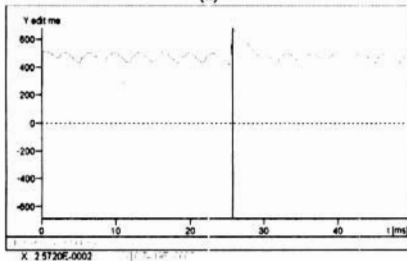
شکل (۷)- مشخصه برقگیر

شکل (۱۱)- منحنی مشخصه برقیگیر MOV که در طرف ۴۰۰۷ (نزدیک بار) نصب می‌شود

(a)

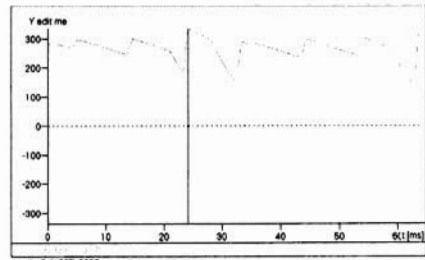
(b)

شکل (۱۲)-(a) ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز پس از نصب برقیگیر در طرف ۴۰۰۷ (نزدیک بار) (b)، ولتاژ دوسر بار در یکسوساز سه فاز پس از نصب برقیگیر در طرف ۴۰۰۷ (نزدیک بار)

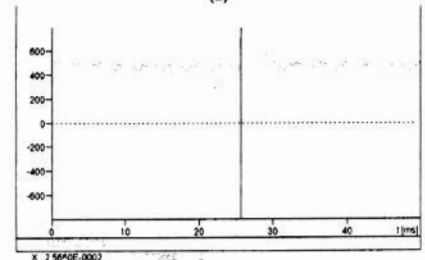
۴-۱-۴- علاوه بر اینکه در باس ۲ (در طرف ۲۰KV) از برقیگیر استفاده می‌کنیم در خروجی ترانسفورماتور (نزدیک بار) نیز از برقیگیرهای اشاره شده در بند ۴-۱-۳ استفاده می‌کنیم. نتایج شبیه‌سازی که در شکل (۱۳) آورده شده است نشان می‌دهد که میزان اضافه ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز ۱/۲۲ پریونیت و در یکسوساز سه فاز ۱/۲۰ پریونیت می‌باشد.

۴-۱-۲- در شبیه‌سازی دوم برقیگیرها را روی باس ۳ قرار می‌دهیم. برقیگیرها دارای همان مشخصه های بند ۴-۱-۱ هستند. با توجه به شکل موج ولتاژ هر کدام از دو نوع مصرف کننده که در شکل (۱۰) آورده شده است ملاحظه می‌شود که میزان اضافه ولتاژ دوسر بار در یکسوساز تکفاز تقریباً ۱/۲۱ پریونیت و در یکسوساز سه فاز ۱/۶۵ پریونیت است.

۴-۱-۳- در بررسی دیگر برقیگیرهای کوچک MOV (metal oxide varistor) در خروجی ترانسفورماتور ۲۰kv/۴۰۰۷ قرار می‌دهیم. منحنی مشخصه این برقیگیرها در شکل (۱۱) نشان داده شده است. با توجه به شکل موج ولتاژ دو سر هر کدام از دو نوع مصرف کننده که در شکل (۱۲) آورده شده است دیده می‌شود که میزان اضافه ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز ۱/۳۹ پریونیت و در یکسوساز سه فاز ۱/۴۳ پریونیت است.

(a)

(b)

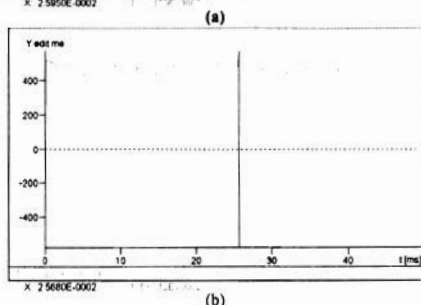
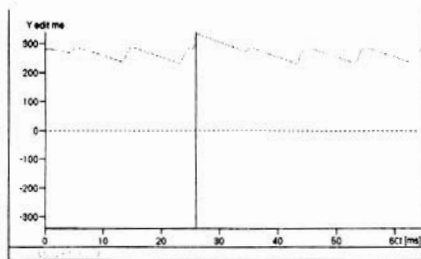
شکل (۱۰)-(a) ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز پس از نصب برقیگیر در باس ۳ (b)، ولتاژ دوسر بار در یکسوساز سه فاز پس از نصب برقیگیر در باس ۳

منظور از کلیدزنی همزمان خازنها برقدار کردن خازنهای هرفاز در لحظه عبور از صفر ولتاژ آن فاز می‌باشد. در این روش اگر شارژ اولیه خازنها صفر باشد گذرای قابل ملاحظه ای پدید نخواهد آمد. در صورتی خازنها دارای شارژ اولیه باشند کلیدها باید زمانی بسته شوند که ولتاژ شبکه با شارژ اولیه خازنها برابر باشد. در شبکه نمونه شکل (۱) خازن C_1 با همین روش کلیدزنی شده و نتایج آن در شکل (۱۴) نشان داده شده است.

جدول (۳)- خلاصه نتایج شبیه‌سازی های انجام شده با استفاده از برقگیر

میزان اضافه ولتاژ در ولتاژ پار متصل به پکوساز تکفاز	میزان اضافه ولتاژ در ولتاژ پار متصل به پکوساز سه فاز	
	۱/۶۲	۱/۹۷
حالت عسادی (بدون استفاده از برقگیر)	۱/۶۲	۱/۹۷
استفاده از برقگیر در باس ۲	۱/۳	۱/۴۶
استفاده از برقگیر در باس ۳	۱/۲۱	۱/۶۵
استفاده از برقگیر در خروجی ترانسفورماتور	۱/۳۹	۱/۴۳
استفاده از برقگیر در باس ۲ و در خروجی ترانسفورماتور	۱/۲۲	۱/۲۰

روش دیگر برای برقدار کردن همزمان خازنهایی که بصورت ستاره زمین نشده می‌باشند روش ۵ میلی ثانیه می‌باشد. زمانی که ولتاژ دو فاز باهم مساوی هستند کلید مربوط به این دو فاز بسته می‌شود که مسلماً گذرای قابل ملاحظه‌ای نخواهد داشت. پس از ۵ میلی ثانیه ولتاژ نقطه ستاره بانک خازنی برابر با متوسط ولتاژ دو فاز یعنی صفر خواهد بود که با ولتاژ فاز سوم نیز برابر است. بستن کلید فاز سوم در این لحظه نیز با گذرای مهمی همراه نخواهد بود. این روش به شبکه نمونه شکل (۱) به منظور کلیدزنی خازن C_1 اعمال شده و نتیجه شبیه‌سازی در شکل (۱۵) آورده شده است.

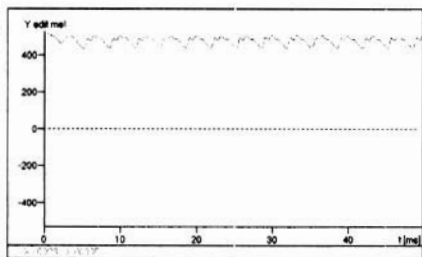

شکل (۱۳)-(a) ولتاژ دو سر بار در پکوساز تکفاز پس از نصب برقگیر در طرف ۲۰ kv و ۱۰۰۷ (نزدیک بار) (b). ولتاژ دوسر بار در پکوساز سه فاز پس از نصب برقگیر در طرف ۲۰ kv و ۱۰۰۷ (نزدیک بار)

نتایج حاصل از این شبیه‌سازی بیانگر این است که استفاده از روش چهارم بیشترین کاهش را در اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن ایجاد می‌کند اما باید توجه کرد که نصب برقگیر در طرف ۲۰ کیلوولت (در باس ۲) بر عهده شرکت برق می‌باشد در حالیکه نصب برقگیر در خروجی ترانسفورماتور (نزدیک بار) بر عهده مصرف کننده می‌باشد. با این وجود شرکت برق موظف است برای ارائه یک ولتاژ سالم به مصرف کننده، در باسبار خازن برقگیر نصب نماید تا از وارد کردن خسارات احتمالی بر مصرف کننده در اثر کلیدزنی خازن جلوگیری نماید. در جدول (۳) خلاصه نتایج شبیه‌سازی های انجام شده با برقگیر آورده شده است.

۴-۲- استفاده از کلیدزنی همزمان: [۵]

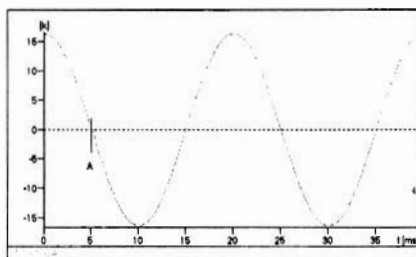

(e)

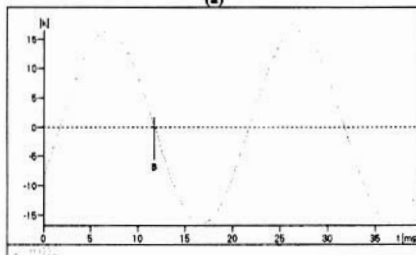
شکل (۱۱)-کلیدزنی همزمان خازن متصل به باس ۲ در شبکه نمونه ۸-

فاز ۲ b.A-bاز C در شبکه شکل (۱)

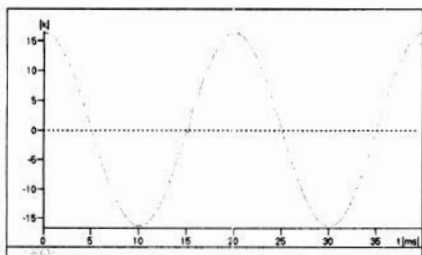
d-ولتاژ بار در یکسوساز تکفاز e-ولتاژ بار در یکسوساز سه فاز

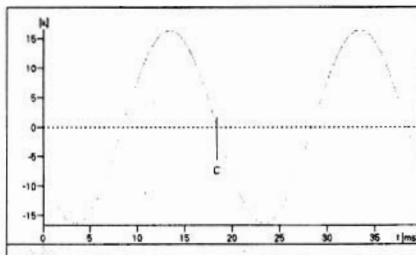
(a)

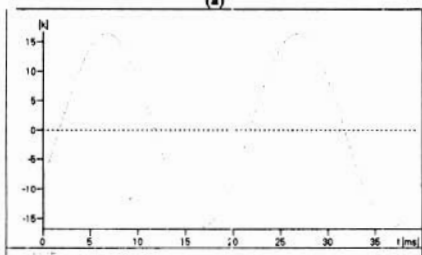
(b)

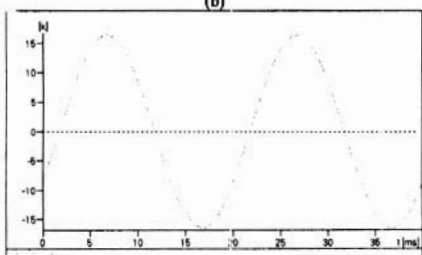
(a)

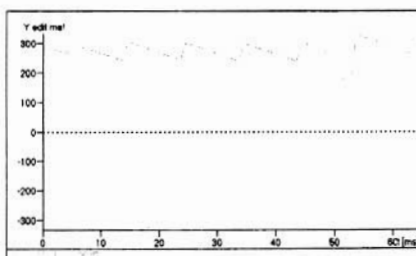
(c)

(b)

(c)

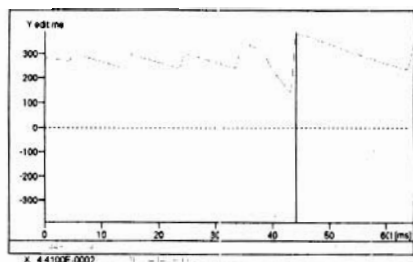
(d)

شکل (۱۵)-کلیدزنی همزمان خازن به روش همبندی ثابت متصل به باس ۲ در

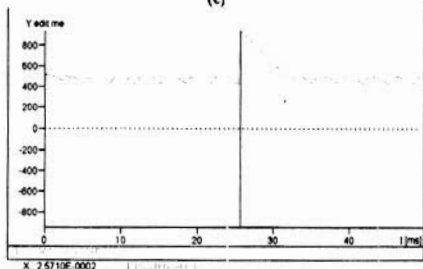
شبکه نمونه ۸- فاز b.A-bاز C در شبکه شکل (۱)

۴-۳- استفاده از فیلترهای هارمونیک: [۱]

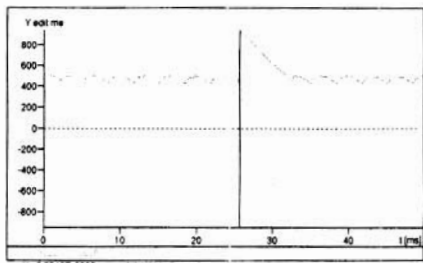
در این روش بجای استفاده از خازن تنها، از یک فیلتر که شامل سلف و خازن است استفاده می‌شود به گونه‌ای که این مجموعه علاوه بر این که در فرکانس قدرت توان راکتیو را جبران می‌کند از بروز اضافه ولتاژهای ناشی از برقدار کردن خازن نیز جلوگیری می‌نماید. در شبکه نمونه شکل (۶) خازن متصل به باس ۲ با مقادیر مختلف اندوکتانس سری شده و میزان اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن در جدول (۴) آورده شده است همچنین شکل موج ولتاژ دو سر بار برای دو حالتی که اندوکتانس‌های هر دو نوع یکسوساز (تکفاز و سه فاز) شبیه‌سازی شده و نتایج حاصله در شکل (۱۶) آورده شده است.

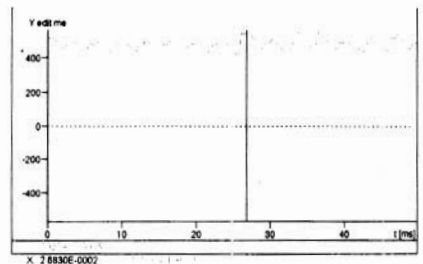
(c)

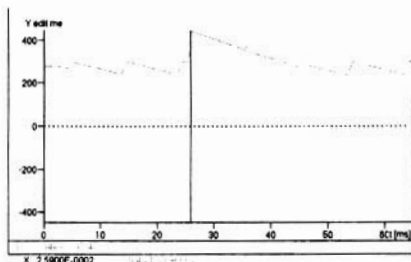
(d)

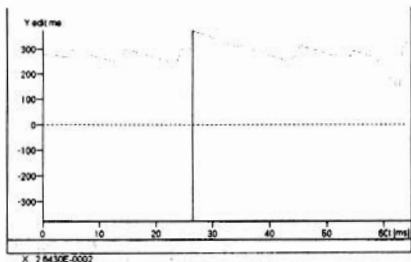
(e)

(f)

(a)

(b)

شکل (۱۶) - (a) - شکل موج ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز در کلیدزنی خازن، خازن بدون اندوکتانس (b) - خازن سری با اندوکتانس ۲۵ میلی هانری (c) - خازن سری با اندوکتانس ۷۵ میلی هانری. (d) - شکل موج ولتاژ دو سر بار در یکسوساز سه فاز در کلیدزنی خازن، خازن بدون اندوکتانس (e) - خازن سری با اندوکتانس ۲۵ میلی هانری (f) - خازن سری با اندوکتانس ۷۵ میلی هانری

همانطور که از شکل‌های فوق مشخص است با افزایش اندوکتانس، میزان اضافه ولتاژهای پدید آمده در ولتاژ بار هر دو نوع یکسوساز به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد. با این وجود باید دقت کرد که رزونانس سلف با خازن باعث تقویت برخی هارمونیک‌های خاص نگردد. همچنین میزان اندوکتانس به اندازه ای نباشد که فیلتر در فرکانس قدرت بجای جبران توان راکتیو، مصرف کننده آن باشد.

جدول (۴) - میزان اضافه ولتاژهای بوجود آمده در دوسر بار در یکسوساز تکفاز و سه فاز زمانی که از فیلتر به جای خازن استفاده شود.

میزان اضافه ولتاژ دو سر بار در یکسوساز سه فاز (پریونیت)	میزان اضافه ولتاژ دو سر بار در یکسوساز تکفاز (پریونیت)	اندوکتانس (میلی هنری)
۱/۷۹	۱/۴۱	۱۰
۱/۵۹	۱/۴۱	۲۰
۱/۴۵	۱/۳۰	۳۰
۱/۳۵	۱/۲۵	۴۰
۱/۲۸	۱/۳۴	۵۰
۱/۲۲	۱/۴۰	۶۰
۱/۱۸	۱/۴۲	۷۰
۱/۱۸	۱/۳۰	۸۰
۱/۱۸	۱/۳۰	۹۰
۱/۱۷	۱/۳۷	۱۰۰

۵- نتیجه گیری:

در این مقاله سه روش برای کاستن از اضافه ولتاژهای ناشی از کلیدزنی خازن ارائه گردید. با توجه به نتایج بدست آمده از شبیه‌سازی ها، استفاده از کلید سنکرون برای برقدار کردن بانکهای خازنی بهترین راه حل می‌باشد چرا که هیچگونه اضافه ولتاژی در شبکه ایجاد نمی‌گردد. اما بدلیل گسترش شبکه قدرت و افزایش استفاده از بانکهای خازنی و همچنین قیمت بالای این کلید ها، از لحاظ اقتصادی استفاده از این روش برای تمامی بانکهای خازنی مناسب نخواهد بود.

استفاده از برقگیر و فیلترهای هارمونیک، اضافه ولتاژها را به میزان قابل توجهی کاهش می‌دهد همانطور که از جداول ۳ و ۴ مشخص است استفاده از فیلتر بجای خازن میزان اضافه ولتاژ را در خروجی یکسوساز سه فاز به ۱/۱۷ پریونیت می‌رساند در حالیکه در یکسوساز تکفاز کمترین مقدار اضافه ولتاژ ۱/۲۵ پریونیت خواهد بود.

با استفاده از برقگیر حداقل اضافه ولتاژ در خروجی یکسوساز تکفاز ۱/۲۲ پریونیت و در خروجی یکسوساز سه فاز ۱/۲۰ پریونیت خواهد بود که در نتیجه استفاده از برقگیر برای یکسوساز سه فاز مناسب خواهد بود اما برای یکسوساز تکفاز کافی نیست. از ترکیب روش سوم بند ۱-۴ مقاله (استفاده از برقگیر کوچک MOV در خروجی ترانسفورماتور) و بند ۳-۴ (استفاده از فیلتر هارمونیک) میزان اضافه ولتاژ در خروجی یکسوساز تکفاز به ۱/۱۶ پریونیت می‌رسد که ترکیب این دو روش برای کاهش اضافه ولتاژ در یکسوساز تکفاز مناسب خواهد بود.

همانطور که قبلا نیز اشاره شد نصب فیلترهای هارمونیک به جای خازن وظیفه شرکت برق می‌باشد اما اضافه کردن برقگیر در خروجی ترانسفورماتور بر عهده مصرف کننده است.

۶- مراجع:

- 1-Thomas E.Grebe "Application of distribution system capacitor banks and their impact on power quality", Conference paper of IEEE, 1995, pp. c3-1-c3-6
- 2-Surya Santoso, Mack Grady, Edward J. Powers, Jeff Lamoree and C. Bhatt, "Characterization of Distribution Power Quality Event with Fourier and Wavelet

Transforms”,IEEE transaction on power delivery,Vol.15,No.1,January2000, pp.247-254

3-Philip K.S. Lim, Thomas E.Wyatt and Clarence W.Woodell, “Power Quality Considerations for installing Sensitive Electronics Equipment-A Utility’s Perspective”, IEEE conference 1997

4-Surya Santoso,Mack Grady,Edward J.Powers,Jeff Lamoree and Siddharth C.Bhatt “A Scalable PQ Event Identification system”,IEEE Transaction on Power Delivery,Vol.15,No.2,April 2000,pp.738-743

5-Emmanouil Styvaktakis, Math H,J, Bollen.Irene Y.H.Gu “Classification of power system transients : synchronized switching ”,IEEE conference 2000

6-Wu Jun, Tapab Kumar Saha, “Simulation of power Quality Problems on a University Distribution System”, IEEE conference 2000

7-Roger C.Dugan, Mark F.McGranahan, H. Wayne Beaty “Electrical Power System Quality”,

۸-هاشم علیپور، گنورگ قره پتیمان، ”بررسی حالات گذرا توسط EMTP“، چاپ اول، مرکز نشر دانشگاه صنعتی امیرکبیر، ۱۳۷۸